ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

4. června 2009 *

Ve věci C-285/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Cour de cassation (Francie) ze dne 24. června 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 30. června 2008, v řízení

Moteurs Leroy Somer

proti

Dalkia France,

Ace Europe,

* Jednací jazyk: francouzština.

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann (zpravodaj), předseda senátu, M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet a J.-J. Kasel, soudci,

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Moteurs Leroy Somer SCP F. Rocheteau a C. Uzan-Sarano, avocat,

– za Dalkia France a Ace Europe SCP Coutard – Mayer – Munier-Apaire, avocat,

– za francouzskou vládu G. de Berguesem a R. Loosli-Surrans, jako zmocněnci,

– za španělskou vládu J. López-Medel Basconesem, jako zmocněncem,

– za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,

– za Komisi Evropských společenství G. Wilmsem a J.-B. Laignelotem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 9 a 13 směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky (Úř. věst. L 210, s. 29; Zvl. vyd. 15/01, s. 257).

2 Projednávaná žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Moteurs Leroy Somer a společnostmi Dalkia France a Ace Europe ve věci její odpovědnosti za škodu způsobenou na elektrickém agregátu nemocnice, jež vznikla přehřátím alternátoru, který společnost vyrobila.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 Devátý a osmnáctý bod odůvodnění směrnice 85/374 zní následovně:

„vzhledem k tomu, že ochrana spotřebitele vyžaduje náhradu za úmrtí nebo úraz osob, jakož i náhradu škody na majetku; že náhrada škody na majetku by měla být nicméně omezena na zboží pro osobní použití nebo spotřebu […];

[…]

vzhledem k tomu, že z toho plynoucí harmonizace nemůže být v současnosti úplná, ale otevírá cestu větší harmonizaci; že je proto nezbytné, aby Rada pravidelně dostávala od Komise zprávy o uplatňování této směrnice, v případě potřeby doprovázené příslušnými návrhy.“

4 Podle článku 1 směrnice 85/374 je „[v]ýrobce odpovědný za škodu způsobenou vadou jeho výrobku“.

5 Podle článku 4 uvedené směrnice se „[o]d poškozené osoby požaduje, aby prokázala škodu, vadu a příčinnou souvislost mezi vadou a škodou“.

6 Článek 9 uvedené směrnice stanoví:

„Pro účely článku 1 se ‚škodou‘ rozumí:

a) škoda způsobená úmrtím nebo úrazem;

b) poškození nebo zničení jakéhokoli majetku jiného než vadného výrobku samotného, s nižší prahovou hodnotou ve výši 500 [eur], pokud věc:

i) je druhu běžně určeného pro osobní potřebu nebo spotřebu

a

ii) byla používána poškozenou osobou převážně pro její vlastní osobní potřebu nebo spotřebu.

Tento článek se nedotýká vnitrostátních právních předpisů týkajících se nehmotných škod.“

7 Článek 13 téže směrnice zní následovně:

„Tato směrnice se nedotýká žádných práv, která může poškozená osoba mít podle právních předpisů o smluvní nebo mimosmluvní odpovědnosti nebo na základě zvláštního systému odpovědnosti existujícího v okamžiku oznámení této směrnice.“

Vnitrostátní právní úprava

8 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, francouzské právo nebo ustálená francouzská judikatura umožňují, aby osoba poškozená vadným výrobkem požadovala náhradu škody způsobené na věci určené k podnikatelskému použití a použité k takovému účelu, pokud tato poškozená osoba předloží pouze důkaz škody, vady a příčinné souvislosti mezi takovou vadou a škodou.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

9 V jedné lyonské nemocnici se vzňal elektrický agregát instalovaný v roce 1995 společností Wartsila z důvodu přehřátí alternátoru vyrobeného společností Moteurs Leroy Somer, která jej uvedla do provozu v roce 1994.

10 Dalkia France, pověřená údržbou tohoto zařízení, a její pojistitel, Ace Europe, nahradily hmotné škody vzniklé nemocnici touto nehodou, poté vstoupily do práv posledně uvedené a uplatnily vůči společnosti Moteurs Leroy Somer regresní nárok za účelem získání náhrady částek jimi vyplacených.

11 Rozsudkem ze dne 7. prosince 2006 určil Cour d'appel v Lyonu, že Moteurs Leroy Somer byla vázána povinností zajistit bezpečnost svých výrobků, a uložil jí, aby společnosti Dalkia France zaplatila částku 320 143,03 eur a společnosti Ace Europe částku 229 107 eur.

12 Před překládajícím soudem Moteurs Leroy Somer zejména tvrdila, že povinnost zajistit bezpečnost výrobků, která váže každého odborného prodejce, nepokrývá škody způsobené na předmětech určených k podnikatelskému použití a použitých poškozeným pro jeho podnikatelské účely. Tím, že jí Cour d'appel v Lyonu uložil povinnost nahradit čistě hmotné škody související s elektrickým agregátem objednaným nemocnicí pro účely její podnikatelské činnosti, porušil ustanovení článku 1603 občanského zákoníku vykládané ve světle směrnice 85/374.

13 Cour de cassation, jelikož měl za to, že pro rozhodnutí o kasačním opravném prostředku, které mu bylo předloženo, je nezbytný výklad směrnice 85/374, se rozhodl přerušit řízení a předložit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání články 9 a 13 směrnice [85/374] takovému výkladu vnitrostátního právního předpisu nebo ustálené vnitrostátní judikatury, které poškozené osobě umožňují požadovat náhradu škody způsobené na věci určené k podnikatelskému použití a použité pro tento účel, pokud tato poškozená osoba předloží pouze důkaz o škodě, vadě výrobku a příčinné souvislosti mezi touto vadou a škodou?"

K předběžné otázce

14 Podstatou předběžné otázky Cour de cassation je, zda směrnice 85/374 brání takovému výkladu vnitrostátního práva nebo použití ustálené vnitrostátní judikatury, podle kterých poškozená osoba může požadovat náhradu škody způsobené na věci určené pro podnikatelské použití a použité k takovému účelu, pokud tato poškozená osoba předloží pouze důkaz škody, vady výrobku a příčinné souvislosti mezi takovou vadou a škodou.

15 Článek 9 směrnice 85/374 vymezuje pojem „škoda“ ve smyslu článku 1 uvedené směrnice, podle kterého je „[v]ýrobce odpovědný za škodu způsobenou vadou jeho výrobku“.

16 Podle článku 9 uvedený pojem pokrývá, vedle škody způsobené úmrtím nebo úrazem, škody vzniklé poškozením nebo zničením jakéhokoli majetku jiného než vadného výrobku samotného, s nižší prahovou hodnotou ve výši 500 eur, za podmínky, že věc je druhu běžně určeného pro osobní potřebu nebo spotřebu a byla používána poškozenou osobou převážně pro její vlastní osobní potřebu nebo spotřebu.

17 Je tedy nutno konstatovat, že taková škoda, jakou je škoda v původním řízení, způsobená na věci určené pro podnikatelské použití a použité k takovému účelu, nespadá do pojmu „škoda“ ve smyslu směrnice 85/374, a v důsledku toho nemůže vést ke vzniku odpovědnosti ve smyslu článku 1 této směrnice.

18 Moteurs Leroy Somer však má ve svém vyjádření předloženém Soudnímu dvoru za to, že směrnice 85/374 tím, že škody způsobené na věci určené pro podnikatelské použití a použité k takovému účelu nepodřizuje režimu odpovědnosti, který zavádí, brání

členským státům, aby pro takové škody zavedly režim odpovědnosti, který spočívá na stejných základech jako režim zavedený uvedenou směrnicí, tedy na pouhém důkazu škody, vady a příčinné souvislosti.

19 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že režim dotčený v původním řízení podřizuje možnost, aby se poškozená osoba domáhala náhrady škody způsobené na věci určené k podnikatelskému použití a použité k takovému účelu, požadavkům na důkazy, které odpovídají požadavkům stanoveným v článku 4 směrnice 85/374, tedy, aby poškozená osoba prokázala škodu, vadu a příčinnou souvislost mezi vadou a škodou.

20 Je krom toho pravda, že Soudní dvůr rozhodl, že prostor pro uvážení, jaký mají členské státy při úpravě odpovědnosti za vadné výrobky, je v plném rozsahu vymezen samotnou směrnicí 85/374 a musí být vyvozen z jejího znění, cíle a systematiky (rozsudek ze dne 10. ledna 2006, Skov a Bilka, C-402/03, Sb. rozh. s. I-199, bod 22 a citovaná judikatura).

21 V tomto ohledu Soudní dvůr upřesnil, že směrnice 85/374 harmonizuje v otázkách, které upravuje, právní a správní předpisy členských států v plném rozsahu (výše uvedený rozsudek Skov a Bilka, bod 23 a citovaná judikatura).

22 Je rovněž pravda, že Soudní dvůr rozhodl, že článek 13 směrnice, podle kterého se směrnice nedotýká žádných práv, která může poškozená osoba mít podle právních předpisů o smluvní nebo mimosmluvní odpovědnosti nebo na základě zvláštního systému odpovědnosti existujícího v okamžiku oznámení této směrnice, nemůže být vykládán v tom smyslu, že umožňuje členským státům zachovat jiný obecný režim odpovědnosti za vadné výrobky, nežli je režim, který stanoví uvedená směrnice (výše uvedený rozsudek Skov a Bilka, bod 39 a citovaná judikatura).

23 Nadto Soudní dvůr rozhodl, že článek 13 směrnice 85/374 musí být vykládán v tom smyslu, že režim zavedený posledně uvedenou směrnicí nevylučuje použití jiných režimů smluvní nebo mimosmluvní odpovědnosti potud, pokud jsou založeny na odlišných základech, jako je odpovědnost za skryté vady nebo zavinění (výše uvedený rozsudek Skov a Bilka, bod 47 a citovaná judikatura).

24 Nicméně platí, že směrnice 85/374 může bránit takovému režimu odpovědnosti, jako je režim dotčený v původním řízení, pouze za podmínky, že takový režim náleží do působnosti uvedené směrnice.

25 Pokud totiž směrnice 85/374, jak bylo připomenuto v bodu 21 tohoto rozsudku, v otázkách, které upravuje, sleduje úplnou harmonizaci právních a správních předpisů členských států, nemá – jak vyplývá z jejího osmnáctého bodu odůvodnění – poslání harmonizovat vyčerpávajícím způsobem oblast odpovědnosti za vadné výrobky nad rámec uvedených otázek.

26 Jak Dalkia France, Ace Europe, francouzská a rakouská vláda, tak i Komise ve svých vyjádřeních předložených Soudnímu přitom uvádějí, že takový režim odpovědnosti, jako je režim dotčený v původním řízení, nenáleží do působnosti směrnice 85/374.

27 Jak ze znění, tak ze systematiky směrnice 85/374, a zejména z jejích článků 1 a 9, jakož i z jejího devátého bodu odůvodnění totiž vyplývá, že náhrada škody způsobené na věci určené pro podnikatelské použití a použité k takovému účelu není součástí otázek, které uvedená směrnice upravuje, jelikož tato škoda nespadá – jak již bylo konstatováno v bodu 17 tohoto rozsudku – pod pojem „škoda“ ve smyslu článku 1 směrnice 85/374, jak je vymezen jejím článkem 9.

28 Je tudíž nutno konstatovat, že náhrada škody způsobené na věci určené pro podnikatelské použití a použité pro takový účel nenáleží do působnosti směrnice 85/374.

29 Tento výklad není vyvrácen skutečností, že směrnice 85/374, jak vyplývá z jejího prvního bodu odůvodnění a judikatury Soudního dvora (rozsudky ze dne 25. dubna 2002, Komise v. Francie, C-52/00, Recueil, s. I-3827, bod 17; Komise v. Řecko, C-154/00, Recueil, s. I-3879, bod 13, a González Sánchez, C-183/00, Recueil, s. I-3901, bod 26), má nejen za cíl odstranit rozdíly ohledně úrovně ochrany spotřebitelů, ale rovněž zajistit nenarušenou hospodářskou soutěž mezi hospodářskými subjekty a usnadnit volný pohyb zboží.

30 V textu směrnice 85/374 totiž nic neumožňuje dojít k závěru, že zákonodárce Společenství tím, že omezil náhradu škody na majetku podle této směrnice na věci pro osobní použití nebo osobní spotřebu, zamýšlel zbavit členské státy, ve jménu cíle zajištění nenarušené hospodářské soutěže a usnadnění volného pohybu zboží, možnosti stanovit – pokud jde o náhradu škody na věci určené pro podnikatelské použití a použité pro takový účel – režim odpovědnosti, který odpovídá režimu zavedenému uvedenou směrnicí.

31 Proto harmonizace provedená směrnicí 85/374, která nepokrývá náhradu škody na věci určené pro podnikatelské použití a použité pro takový účel, nebrání tomu, aby členský stát v tomto ohledu stanovil režim odpovědnosti odpovídající režimu zavedenému uvedenou směrnicí.

32 Vzhledem k veškerým výše uvedeným úvahám je třeba na předloženou otázku odpovědět tak, že směrnice 85/374 musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání výkladu vnitrostátního práva nebo použití ustálené vnitrostátní judikatury, podle kterých se poškozená osoba může domáhat náhrady škody způsobené na věci určené

k podnikatelskému použití a použité k takovému účelu, pokud tato poškozená osoba předloží pouze důkaz škody, vady výrobku a příčinné souvislosti mezi touto vadou a škodou.

K nákladům řízení

33 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání výkladu vnitrostátního práva nebo použití ustálené vnitrostátní judikatury, podle kterých se poškozená osoba může domáhat náhrady škody způsobené na věci určené k podnikatelskému použití a použité k takovému účelu, pokud tato poškozená osoba předloží pouze důkaz škody, vady výrobku a příčinné souvislosti mezi touto vadou a škodou.

Podpisy.